

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Αναβάθμιση του σχολείου, ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

A. Με το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο επιδιώκεται η αναμόρφωση των δομών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθιερώνεται σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και επέρχονται τροποποιήσεις στη δευτεροβάθμια εκκλησιαστική εκπαίδευση. Περαιτέρω, εισάγονται ρυθμίσεις για την ειδική αγωγή, την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση.

B. Το νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάστηκε η Διαρκής Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, αποτελείται από εννέα (9) Μέρη και διακόσια είκοσι (220) άρθρα.

Στο Μέρος Α' (άρθρα 1 και 2) ορίζονται το αντικείμενο και ο σκοπός του νομοσχεδίου.

Το Μέρος Β' (άρθρα 3 έως 55), που φέρει τον τίτλο «Διατάξεις για τις δομές και τα στελέχη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης», διαρθρώνεται σε τρία (3) Κεφάλαια. Το Κεφάλαιο Α' (άρθρα 3 έως 29) περιέχει ρυθμίσεις που αφορούν τις δομές των δύο πρώτων βαθμίδων της εκπαίδευσης. Ειδικότερα, τα άρθρα 3 και 4 αναφέρονται στο πεδίο εφαρμογής και τους ορισμούς του νομοσχεδίου. Στο άρθρο 5 απαριθμούνται οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Διά των άρθρων 6 έως 10 ορίζονται οι αρμοδιότητες του Περιφερειακού Επόπτη Ποιότητας της Εκπαίδευσης, του Περιφερειακού Συμβουλίου Εποπτών, του Επόπτη Ποιότητας της Εκπαίδευσης και των Συμβούλων Εκπαίδευσης. Τα

άρθρα 11 έως 15 εισάγουν ρυθμίσεις που αφορούν, μεταξύ άλλων, τον σκοπό, την παρακολούθηση της λειτουργίας, τη διοίκηση και τη στελέχωση των Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.). Διά των άρθρων 16 και 17 καθορίζονται ο σκοπός και οι αρμοδιότητες των Επιτροπών Διεπιστημονικής Υποστήριξης. Τα άρθρα 18 και 19 ρυθμίζουν την αποστολή, την οργάνωση και τη στελέχωση των Κέντρων Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία (Κ.Ε.ΠΕ.Α.). Διά των άρθρων 20 έως 27 ορίζεται ότι σε Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης αποσπώνται, κατόπιν επιλογής, εκπαιδευτικοί, οι οποίοι υπηρετούν με τετραετή θητεία ως Υπεύθυνοι Πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών, Φυσικής Αγωγής και Σχολικού Αθλητισμού, Εργαστηριακών Κέντρων Φυσικών Επιστημών, Σχολικών Δραστηριοτήτων, Αγωγής Υγείας, Πολιτιστικών Θεμάτων, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Διά του άρθρου 28 εισάγονται ρυθμίσεις μισθολογικού χαρακτήρα. Το άρθρο 29 περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές διατάξεις. Διά του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 30 έως 49) ρυθμίζεται η επιλογή των στελεχών της εκπαίδευσης. Το άρθρο 30 ορίζει τον τρόπο επιλογής και τοποθέτησης των στελεχών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τα άρθρα 31 και 32 αναφέρονται στις προϋποθέσεις συμμετοχής στη διαγωνιστική διαδικασία και στα κριτήρια επιλογής για τις θέσεις των στελεχών της εκπαίδευσης. Διά των άρθρων 33 έως 35 καθορίζεται ο τρόπος αποτίμησης σε αξιολογικές μονάδες των κριτηρίων επιλογής. Το άρθρο 36 προβλέπει τη συγκρότηση επιτροπών για την αξιολόγηση του συγγραφικού και ερευνητικού έργου των υποψηφίων. Διά των άρθρων 37 και 38 ορίζεται η διαδικασία επιλογής. Το άρθρο 39 περιλαμβάνει διατάξεις που αφορούν την έκδοση της προκήρυξης και την υποβολή των αιτήσεων. Διά των άρθρων 40 και 41 καθορίζεται η διαδικασία κατάρτισης των αξιολογικών πινάκων επιλογής και η τοποθέτηση των στελεχών της εκπαίδευσης βάσει της κατάταξής τους. Τα άρθρα 42 έως 46 ρυθμίζουν υπηρεσιακά θέματα των στελεχών της εκπαίδευσης. Το άρθρο 47 ορίζει τη διαδικασία επιλογής στελεχών στη Σιβιτανίδειο Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματιών. Το άρθρο 48 αναφέρεται στο περιεχόμενο της επιμόρφωσης των στελεχών της εκπαίδευσης. Το άρθρο 49 περιέχει εξουσιοδοτικές διατάξεις. Το Κεφάλαιο Γ' (άρθρα 50 έως 55) περιλαμβάνει ρυθμίσεις σχετικές με την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, τη λειτουργία των Περιφερειακών Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, τα πειθαρχικά συμβούλια στελεχών της εκπαίδευσης και τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών.

Το Μέρος Γ' (άρθρα 56-83), υπό τον τίτλο «Αξιολόγηση του έργου στελεχών, εκπαιδευτικών και λοιπού ειδικού προσωπικού της δημόσιας πρωτοβάθ-

μιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης», αποτελείται από τέσσερα (4) Κεφάλαια. Το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρο 56) ορίζει τον σκοπό και το πεδίο εφαρμογής του Μέρους Γ΄. Διά του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 57 έως 65) ρυθμίζεται η αξιολόγηση των στελεχών της εκπαίδευσης. Ειδικότερα, το άρθρο 57 προβλέπει τη διαδικασία ετήσιου προγραμματισμού και απολογισμού του έργου των στελεχών της εκπαίδευσης. Τα άρθρα 58 έως 61 ορίζουν τα όργανα, την περιοδικότητα, τα κριτήρια και τη διαδικασία της αξιολόγησης των στελεχών της εκπαίδευσης. Διά των άρθρων 62 και 63 καθορίζονται οι διαδικασίες υποβολής ενστάσεων από τους αξιολογούμενους και εξέτασής τους από τα αρμόδια όργανα. Το άρθρο 64 περιλαμβάνει ειδικές ρυθμίσεις για τα στελέχη Πρότυπων και Πειραματικών Σχολείων. Το άρθρο 65 περιέχει εξουσιοδοτικές διατάξεις. Το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 66 έως 80) εισάγει ρυθμίσεις που αφορούν την αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών. Ειδικότερα, διά του άρθρου 66 ορίζονται τα όργανα και το αντικείμενο της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών της δημόσιας εκπαίδευσης. Διά των άρθρων 67 έως 71 καθορίζονται τα πεδία και τα κριτήρια αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και του Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού των σχολικών μονάδων. Το άρθρο 72 ρυθμίζει τη δυνατότητα των εκπαιδευτικών να καταχωρίζουν σε ηλεκτρονικό φάκελο στοιχεία που αφορούν το επαγγελματικό τους έργο. Τα άρθρα 73 έως 76 καθορίζουν τη διαδικασία αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και του Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού των σχολικών μονάδων. Το άρθρο 77 ορίζει την περιοδικότητα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Το άρθρο 78 ρυθμίζει τον τρόπο διαχείρισης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το έργο ενός εκπαιδευτικού χαρακτηρίζεται ως «μη ικανοποιητικό». Το άρθρο 79 καθιερώνει το δικαίωμα ένστασης των αξιολογούμενων κατά των εκθέσεων αξιολόγησης. Το άρθρο 80 περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές διατάξεις. Διά του Κεφαλαίου Δ΄ (άρθρα 81 έως 83) καθορίζεται η λειτουργία της ειδικής ψηφιακής εφαρμογής για την αξιολόγηση των στελεχών της εκπαίδευσης, καθιερώνεται η μεταξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος αξιολόγησης και εισάγονται εξουσιοδοτικές διατάξεις.

Το Μέρος Δ΄, που φέρει τον τίτλο «Διατάξεις για την αυτονομία της σχολικής μονάδας», διαρθρώνεται σε τρία (3) Κεφάλαια. Αντικείμενο του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 84 έως 91) αποτελεί η οργάνωση της διδασκαλίας. Ειδικότερα, το άρθρο 84 προβλέπει τη σύσταση και λειτουργία Μητρώου Διδακτικών Βιβλίων και Ψηφιακής Βιβλιοθήκης Διδακτικών Βιβλίων. Διά του άρθρου 85 καθιερώνεται η δυνατότητα των εκπαιδευτικών να επιλέγουν τα διδακτικά βιβλία. Το άρθρο 86 καθορίζει τη διαδικασία αξιολόγησης των μαθητών. Το άρθρο 87 καθιερώνει τη δυνατότητα κάθε σχολικής μονάδας να συνάπτει

συμφωνίες με τρίτους φορείς με αντικείμενο τη συμμετοχή της σε προγράμματα πολιτιστικού, αθλητικού ή κοινωνικού ενδιαφέροντος. Το άρθρο 88 προβλέπει τη δυνατότητα διεξαγωγής επιστημονικής έρευνας και πραγματοποίησης πρακτικής άσκησης από φοιτητές Α.Ε.Ι. στις σχολικές μονάδες. Διά του άρθρου 89 καθιερώνεται η δυνατότητα συγκρότησης και λειτουργίας εκπαιδευτικών ομίλων στις σχολικές μονάδες μετά τη λήξη του ημερήσιου προγράμματος διδασκαλίας. Το άρθρο 90 προβλέπει τη διεξαγωγή παιδαγωγικών συναντήσεων με αντικείμενο την οργάνωση της διδασκαλίας των μαθημάτων και την αξιολόγηση των προγραμμάτων σπουδών. Το άρθρο 91 περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές διατάξεις. Οι ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 92 έως 103) αποσκοπούν στην ενίσχυση του ρόλου του Διευθυντή της σχολικής μονάδας και των εκπαιδευτικών σε θέσεις ευθύνης. Ειδικότερα, διά των άρθρων 92 έως 94 καθορίζονται η διαδικασία ορισμού και οι αρμοδιότητες των Ενδοσχολικών Συντονιστών, των Παιδαγωγικών Συμβούλων-Μεντόρων και των Υπεύθυνων Διασύνδεσης με τη Μαθητεία στα Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια-Λύκεια. Το άρθρο 95 προβλέπει την πραγματοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων. Διά των άρθρων 96 και 97 καθιερώνονται οι δυνατότητες του Διευθυντή της σχολικής μονάδας να επιβάλλει την ποινή της έγγραφης επίπληξης σε εκπαιδευτικούς και να ασκεί όσες αρμοδιότητες παραλείπονται από τον σύλλογο διδασκόντων. Τα άρθρα 98 και 99 εισάγουν ρυθμίσεις, οι οποίες αφορούν τη χρήση των σχολικών κτηρίων, τη χρηματοδότηση των σχολικών μονάδων και τη διαχείριση δωρεών. Διά των άρθρων 100 και 101 ορίζεται η διαδικασία ανάθεσης διδασκαλίας και εξωδιδασκικών εργασιών από τον Διευθυντή της σχολικής μονάδας στους εκπαιδευτικούς. Το άρθρο 102 προβλέπει τον ορισμό εκπαιδευτικών ως υπευθύνων για κάθε τμήμα της σχολικής μονάδας. Το άρθρο 103 περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές διατάξεις. Διά του Κεφαλαίου Γ' (άρθρα 104 έως 108) ρυθμίζονται θέματα διαφάνειας και λογοδοσίας. Ειδικότερα, το άρθρο 104 προβλέπει τη διεξαγωγή εξετάσεων διαγνωστικού χαρακτήρα σε εθνικό επίπεδο, προκειμένου να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων σπουδών. Διά των άρθρων 105 και 106 εισάγεται η υποχρέωση κάθε σχολικής μονάδας να δημιουργεί ιστοσελίδα στο Διαδίκτυο και να συμμορφώνεται με τα υφιστάμενα πρότυπα προσβασιμότητας σε αυτή. Το άρθρο 107 προβλέπει την αναμόρφωση του θεσμού του Σχολικού Συμβουλίου. Το άρθρο 108 περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές διατάξεις.

Το Μέρος Ε' (άρθρα 109 έως 166) περιέχει «Διατάξεις για την Εκκλησιαστική Εκπαίδευση». Το Κεφάλαιο Α' (άρθρα 109 έως 137) ρυθμίζει ζητήματα της Δευτεροβάθμιας Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης και το Κεφάλαιο Β' (άρθρα 138 έως 164) έχει ως αντικείμενο τις Σχολές Μαθητείας Υποψηφίων Κληρικών. Περιλαμβάνονται διατάξεις για τον σκοπό, τη διοίκηση, το πρό-

γραμμα σπουδών, τη στέγαση και το προσωπικό των εκκλησιαστικών σχολείων και των σχολών μαθητείας, καθώς και την εισαγωγή και φοίτηση σε αυτά. Το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 165-166) ρυθμίζει ζητήματα των Ανωτάτων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών.

Το Μέρος ΣΤ΄ (άρθρα 167 έως 205) περιέχει «Λοιπές Διατάξεις». Το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 167 έως 178) περιέχει διατάξεις για την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και την Ειδική Αγωγή. Το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 179 έως 188) περιέχει διατάξεις για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 189 έως 205) περιέχει λοιπές διατάξεις. Ειδικότερα, περιέχονται διατάξεις για τα Πειραματικά και Θεματικά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης και τις Πειραματικές Επαγγελματικές Σχολές Μαθητείας του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (άρθρο 189), τα δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (άρθρα 190, 191, 193 και 197), το εκπαιδευτικό προσωπικό του Μεταλυκειακού Έτους - Τάξης Μαθητείας (άρθρο 192), τις Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης και τις Επαγγελματικές Σχολές Μαθητείας του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (άρθρο 194), τα Επαγγελματικά Λύκεια (άρθρο 195), τα Πρότυπα Επαγγελματικά Λύκεια (άρθρο 196), τους τίτλους σπουδών Μουσουλμανικών Ιεροσπουδαστηρίων Θράκης (άρθρο 198), το Ίδρυμα Ποιμαντικής Επιμορφώσεως (άρθρο 199), τα μειονοτικά σχολεία Θράκης (άρθρο 200), τις έκτακτες προμήθειες μέσω ατομικής υγιεινής ή συλλογικής προστασίας και την αντιμετώπιση της διασποράς και των συνεπειών του κορωνοϊού (άρθρο 201), την υποβολή σε διαγνωστικό έλεγχο νόσησης από τον κορωνοϊό για συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία (άρθρο 202), την προθεσμία έκδοσης του Κανονισμού Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος» (άρθρο 203), την πρώτη εκπαιδευτική και υποστηρικτική παρέμβαση σε μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (άρθρο 204) και το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης (άρθρο 205).

Το Μέρος Ζ΄ (άρθρα 206 έως 216) περιλαμβάνει «Μεταβατικές Διατάξεις» και διαρθρώνεται σε τρία (3) Κεφάλαια. Το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 206 έως 209) περιέχει τις μεταβατικές διατάξεις του Μέρους Β΄. Το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρο 210) περιλαμβάνει τις μεταβατικές διατάξεις του Μέρους Γ΄. Το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 211 έως 216) περιέχει τις μεταβατικές διατάξεις του Μέρους Ε΄.

Το Μέρος Η΄ (άρθρα 217 έως 219) περιέχει «Καταργούμενες Διατάξεις».

Τέλος, το Μέρος Θ΄ (άρθρο 220) ορίζει την έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί των άρθρων 6 παρ. 4 και 8 παρ. 4

Τα άρθρα 6 παρ. 4 και 8 παρ. 4 ορίζουν τις αρμοδιότητες του Περιφερειακού Επόπτη Ποιότητας της Εκπαίδευσης και του Επόπτη Ποιότητας της Εκπαίδευσης, αντίστοιχα. Σύμφωνα με την περίπτωση ιστ' της παρ. 4 του άρθρου 6, ο Περιφερειακός Επόπτης Ποιότητας της Εκπαίδευσης «ορίζει αναπληρωτή ή αναπληρωτές για Σύμβουλο Εκπαίδευσης, ο οποίος απουσιάζει ή κωλύεται, και ο οποίος έχει περιοχή ευθύνης μεγαλύτερη μιας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης ή (...) υπηρετεί σε Διεύθυνση Εκπαίδευσης, στην οποία δεν έχει τοποθετηθεί άλλος Σύμβουλος Εκπαίδευσης της ίδιας ειδικότητας». Σύμφωνα, εξ άλλου, με την περίπτωση ιβ' της παρ. 4 του άρθρου 8, στις αρμοδιότητες του Επόπτη Ποιότητας της Εκπαίδευσης συγκαταλέγεται «ο ορισμός προσωρινού αναπληρωτή ή αναπληρωτών για Σύμβουλο Εκπαίδευσης, ο οποίος απουσιάζει ή κωλύεται και του οποίου η περιοχή ευθύνης εκτείνεται εντός της ίδιας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης». Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, αν σε μια Διεύθυνση Εκπαίδευσης υπηρετεί μόνο ένας Σύμβουλος συγκεκριμένης ειδικότητας, αρμοδιότητα για την αναπλήρωσή του δεν διαθέτει ο Επόπτης Ποιότητας της Εκπαίδευσης, αλλά ο Περιφερειακός Επόπτης Ποιότητας της Εκπαίδευσης. Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, θα μπορούσε, στο τέλος του α' εδαφίου της περ. ιβ' της παρ. 4 του άρθρου 8, να προστεθεί η φράση «με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στην περίπτωση ιστ' της παρ. 4 του άρθρου 6».

2. Επί των άρθρων 30, 33-35, 37-38 και 41

A. Διά των άρθρων 37 και 38 ορίζεται η διαδικασία επιλογής των στελεχών της εκπαίδευσης, η οποία πραγματοποιείται είτε βάσει της σειράς κατάταξης στους αξιολογικούς πίνακες επιλογής είτε με γνώμονα την πρόταση των αρμόδιων οργάνων επιλογής. Στην παρ. 2 του άρθρου 30 απαριθμούνται (α'-κβ') οι θέσεις στελεχών εκπαίδευσης για τις οποίες καταρτίζονται αξιολογικοί πίνακες επιλογής, ενώ στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου απαριθμούνται (α'-ιστ') οι θέσεις των στελεχών εκπαίδευσης, η επιλογή και τοποθέτηση των οποίων πραγματοποιείται κατόπιν πρότασης του αρμοδίου οργάνου. Σημειωτέον ότι στα άρθρα 33 έως 35 περιγράφεται με ακρίβεια ο τρόπος αποτίμησης των κριτηρίων επιλογής για όλες τις κατηγορίες στελεχών που εμπίπτουν στην παρ. 2 του άρθρου 30 (α'-κβ'), δηλαδή για τις θέσεις στις οποίες τοποθετούνται στελέχη της εκπαίδευσης βάσει της κατάταξής τους στους αξιολογικούς πίνακες.

Παρατηρείται συναφώς ότι, ενώ στο άρθρο 30 οι θέσεις του Περιφερειακού Επόπτη Ποιότητας της Εκπαίδευσης και του Επόπτη Ποιότητας της Εκπαίδευσης υπάγονται στην παρ. 3 του άρθρου 30 (περιπτώσεις α' και β'),

δηλαδή στις θέσεις στελεχών που επιλέγονται βάσει της υποβολής πρότασης εκ μέρους του αρμόδιου οργάνου, το άρθρο 38 ορίζει στις παραγράφους 1 και 2 ότι η διαδικασία επιλογής τους συναρτάται και με τη σειρά κατάταξής τους σε αξιολογικό πίνακα επιλογής. Για λόγους σαφήνειας, προτείνεται να διευκρινισθεί στα οικεία άρθρα ο τρόπος αποτίμησης των κριτηρίων επιλογής για τη σύνταξη αξιολογικών πινάκων ως προς τις θέσεις των Περιφερειακών Εποπτών Ποιότητας της Εκπαίδευσης και των Εποπτών Ποιότητας της Εκπαίδευσης, δεδομένου ότι η μέθοδος μοριοδότησης που παρτίθεται στα άρθρα 33-35 αφορά αποκλειστικά τους υποψηφίους για τις θέσεις οι οποίες απαριθμούνται στην παρ. 2 του άρθρου 30.

Β. Ενημερωτικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 9 του άρθρου 37, «[η] κατάρτιση των πινάκων επιλογής και η επιλογή των διευθυντών σχολικών μονάδων και Εργαστηριακών Κέντρων (Ε.Κ.) και των Προϊσταμένων των Τμημάτων Εκπαιδευτικών Θεμάτων, καθώς και η επιλογή των προϊσταμένων σχολικών μονάδων, των υποδιευθυντών σχολικών μονάδων και των υποδιευθυντών και υπευθύνων τομέων Ε.Κ., πραγματοποιείται από Τοπικό Συμβούλιο Επιλογής, το οποίο συγκροτείται σε κάθε Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και σε κάθε Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης από τον Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης. (...) Η επιλογή των υποδιευθυντών σχολικών μονάδων και των υποδιευθυντών και υπευθύνων τομέων Ε.Κ. γίνεται ύστερα από γνώμη του διευθυντή της σχολικής μονάδας ή του Ε.Κ., κατά περίπτωση (...)». Κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 41 παρ. 13, «[η] τοποθέτηση των υποδιευθυντών των σχολικών μονάδων, καθώς και των υποδιευθυντών και των υπευθύνων τομέων Ε.Κ. σε κενές και κενούμενες θέσεις γίνεται με απόφαση του Διευθυντή Εκπαίδευσης, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου Τοπικού Συμβουλίου Επιλογής, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 37. (...)».

Εν προκειμένω, η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής έχει επισημάνει σε προηγούμενη Έκθεσή της (βλ. Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας επί του νομοσχεδίου «Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις», ν. 4547/2018, Παρατήρηση υπ' αριθ. 1) τα ακόλουθα: «Το γενικό συνταγματικό πλαίσιο που διέπει την επιλογή στελεχών της δημόσιας πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αναπτύσσεται στην απόφαση 711/2017 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας. (...) Κατά το σκεπτικό της απόφασης, η διοίκηση των σχολικών μονάδων της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να αναδεικνύεται από κατάλληλο όργανο που συγκροτείται και λειτουργεί με εχέγγυα αξιοκρατίας, αμεροληψίας και αντικειμενικότητας (όπως τα καθιερωμένα υπηρεσιακά συμβούλια) και με διαφανή και αντικειμενική διαδικασία, κατάλληλη για την ενιαία και ομοιόμορφη εφαρμο-

γή των οριζόμενων κριτηρίων, και στο πλαίσιο της ιεραρχικής δομής της υπηρεσίας. (...) Τέτοια διαδικασία συνάδει με την ανωτέρω νομολογία εφόσον πληρούνται τα οικεία κριτήρια στο ίδιο το προτείνον όργανο. Εάν δηλαδή η ουσιαστική αποτίμηση των κριτηρίων επιλογής ανατίθεται, π.χ., στον σύλλογο διδασκόντων, το όργανο αυτό θα πρέπει να διασφαλίζει τις απαιτήσεις που πηγάζουν από την αρχή της αξιοκρατίας [κατά τη νομολογία (ΣτΕ 711/2017), κρίση από κατάλληλο όργανο που συγκροτείται και λειτουργεί με εχέγγυα αξιοκρατίας, αμεροληψίας και αντικειμενικότητας, και με διαφανή και αντικειμενική διαδικασία, κατάλληλη για την ενιαία και ομοιόμορφη εφαρμογή των οριζόμενων κριτηρίων και στο πλαίσιο της ιεραρχικής δομής της υπηρεσίας].(...).»

Κατά τα ανωτέρω, εφόσον η επιλογή των υποδιευθυντών σχολικών μονάδων και των υποδιευθυντών και υπευθύνων τομέων Εργαστηριακών Κέντρων (Ε.Κ.) πραγματοποιείται από κατάλληλο όργανο, το Τοπικό Συμβούλιο, το οποίο δεν περιορίζεται στον έλεγχο νομιμότητας της γνώμης του Διευθυντή της σχολικής μονάδας ή του Ε.Κ., αντιστοίχως, αλλά έχει την αποφασιστική αρμοδιότητα για τη σχετική επιλογή, η διαδικασία συνάδει με την ανωτέρω νομολογία, στο βαθμό που, ομοίως, πληροί την προϋπόθεση (ΣτΕ 711/2017) «(...) να προκύπτουν από τα στοιχεία του φακέλου η διενεργηθείσα από το αρμόδιο αυτό όργανο σχετική κρίση και τα δεδομένα εν όψει των οποίων αυτή εξηγήθηκε. (...) Με την αιτιολόγηση της αναφερθείσας κρίσεως σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου αφενός εξασφαλίζονται οι προϋποθέσεις αμερόληπτης και αξιοκρατικής κρίσεως και αφετέρου καθίσταται γνωστή στους υποψήφιους και ελέγξιμη από τον ακυρωτικό δικαστή, εν όψει του κατά το άρθρο 20 παράγραφος 1 του Συντάγματος δικαιώματος παροχής έννομης προστασίας και του άρθρου 95 παράγραφος 1 εδάφιο α' του Συντάγματος περί κατοχυρώσεως της αιτήσεως ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, η αξιολόγηση των υποψηφίων κατά την σχετική διαδικασία (ΣτΕ 2162/2014, 3766/2012 επταμελής, 148/2011 επταμελής, 3052, 3058/2009 Ολομέλεια κ.ά.).».

3. Επί του άρθρου 86

Διά του άρθρου 86 επέρχονται τροποποιήσεις στη νομοθεσία που διέπει την αξιολόγηση των επιδόσεων των μαθητών του Γυμνασίου (π.δ. 126/2016), του Γενικού Λυκείου (ν. 4610/2019) και του Επαγγελματικού Λυκείου (ν. 4610/2019), ούτως ώστε να ρυθμισθεί, σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση, «(...) το ζήτημα του καθορισμού των κριτηρίων που συνεκτιμώνται για την αξιολόγηση των μαθητών, τη διαδικασία για τη διεξαγωγή των γραπτών εξετάσεων και την πραγματοποίηση της προφορικής εξέτασης, καθώς και ζητήματα υποβολής βαθμολογίας από τους καθηγητές». Σημειώνεται ό-

τι, κατά τη νομολογία (ΣτΕ 614/2004), «(...) από το συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 16 του Συντάγματος συνάγεται ότι το Κράτος υποχρεούται να λαμβάνει τα κατάλληλα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα αφενός μεν για την προαγωγή των επιστημών, αφετέρου δε για την οργάνωση και παροχή της εκπαίδευσης των Ελλήνων. (...) δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι πιο πάνω συνταγματικές διατάξεις επιτάσσουν την καθιέρωση συγκεκριμένου τρόπου αξιολόγησης των μαθημάτων, με τη διδασκαλία των οποίων μεταδίδονται οι γνώσεις συγκεκριμένης επιστήμης στους μαθητές. Στο νομοθέτη και την κανονιστικώς δρώσα διοίκηση εναπόκειται αφενός μεν η επιλογή, από το ευρύ πεδίο των επιστημών και των επιστημονικών γνώσεων, εκείνων οι οποίες θα καταστούν αντικείμενο διδασκαλίας στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αφετέρου δε η ρύθμιση του τρόπου διδασκαλίας και αξιολόγησης των μαθημάτων που διδάσκονται, ώστε να επιτυγχάνονται οι στόχοι που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 16 του Συντάγματος (...).».

4. Επί του άρθρου 93

Διά του άρθρου 93 εισάγεται ο θεσμός του «παιδαγωγικού συμβούλου-μέντορα», που έχει ως αποστολή «την καθοδήγηση και την υποστήριξη της ένταξης στη σχολική μονάδα νεοδιοριζόμενου ή πρόσφατα τοποθετημένου στη σχολική μονάδα μόνιμου ή αναπληρωτή ή ωρομίσθιου εκπαιδευτικού [...]». Εν προκειμένω, παρατηρείται ότι τόσο από το οικείο άρθρο όσο και την Αιτιολογική Έκθεση απουσιάζει ο καθορισμός των αρμοδιοτήτων του παιδαγωγικού συμβούλου-μέντορα, ενώ ακόμη και η εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 5 του οικείου άρθρου προς τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων αναφέρεται μόνο στον καθορισμό ζητημάτων, όπως «τα προσόντα και τα κριτήρια ορισμού, η διάρκεια της θητείας, ο αριθμός των παιδαγωγικών συμβούλων-μεντόρων ανάλογα με το μέγεθος της κάθε σχολικής μονάδας και κάθε ειδικότερο θέμα [...]». Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ. 2 του Συντάγματος, η νομοθετική εξουσιοδότηση πρέπει να είναι ειδική, ορισμένη και συγκεκριμένη κατά το περιεχόμενο, ενώ η κύρια, ουσιαστική ρύθμιση πρέπει να έχει τεθεί από τον ίδιο το νομοθέτη στο νομοθετικό κείμενο, είτε στις διατάξεις του εξουσιοδοτικού νόμου είτε σε διατάξεις άλλων νόμων σχετικών με τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο της εξουσιοδότησης (ΣτΕ Ολομ. 656/2016, 520/2015, 3013/2014, 1210/2010). Σε κάθε περίπτωση, η εξουσιοδοτική διάταξη πρέπει να μην είναι γενική και αόριστη (βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 510/2019).

5. Επί του άρθρου 97 παρ. 1

Διά του άρθρου 97 εισάγεται ρύθμιση για την άσκηση των αρμοδιοτήτων

του συλλόγου διδασκόντων από τον Διευθυντή ή τον Προϊστάμενο της οικείας σχολικής μονάδας, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο σύλλογος διδασκόντων «δεν συγκληθεί ή δεν συνεδριάσει ή για οποιονδήποτε λόγο δεν προβεί εν γένει στις ενέργειες της αρμοδιότητάς του». Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 47 και 47Α του ν. 4547/2018, ο Διευθυντής της σχολικής μονάδας είναι αρμόδιος να συγκαλεί τον σύλλογο διδασκόντων στις τακτικές αλλά και τις ειδικές συνεδριάσεις, που έχουν, μεταξύ άλλων, ως αντικείμενο τον προγραμματισμό του εκπαιδευτικού έργου, τον σχεδιασμό των συλλογικών δράσεων και ερευνητικών διαδικασιών και τη σύνταξη ετήσιας απολογιστικής έκθεσης. Κατά τούτο, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να εισαχθεί ειδικότερη ρύθμιση για την περίπτωση κατά την οποία ο σύλλογος διδασκόντων δεν συγκληθεί με ευθύνη του Διευθυντή της σχολικής μονάδας.

6. Επί του άρθρου 104 παρ.2

Στο άρθρο 104 παρ. 2 πρέπει να απαλειφθούν η τελεία και η παρένθεση μετά τη λέξη Α.Δι.Π.Π.Δ.Ε.

7. Επί του άρθρου 106 παρ.1

Σύμφωνα με το άρθρο 106 παρ. 1, ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων εξουσιοδοτείται να καθορίσει τις προδιαγραφές για τη δημιουργία προσβάσιμου εκπαιδευτικού υλικού, κατόπιν εισήγησης της συμβουλευτικής-γνωμοδοτικής επιτροπής, η οποία έχει συσταθεί βάσει της απόφασης υπό στοιχεία 42112/Δ3/13.4.2021 του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων (Β΄ 1746) «Σύσταση και συγκρότηση συμβουλευτικής-γνωμοδοτικής επιτροπής για την παρακολούθηση της ηλεκτρονικής προσβασιμότητας του εκπαιδευτικού υλικού και των διαδικτυακών τόπων και καθορισμός των κανόνων λειτουργίας της». Δεδομένου ότι η σύνθεση της ως άνω επιτροπής δύναται να τροποποιείται, κρίνεται νομοτεχνικά αρτιότερο να παραπέμψει το συγκεκριμένο άρθρο, όχι στην ανωτέρω Υπουργική Απόφαση, αλλά στην εξουσιοδοτική διάταξη που αποτελεί το νομικό θεμέλιο της σύστασης από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων της εν λόγω επιτροπής (άρθρο 2 παρ. 7 του ν. 3699/2008, Α΄ 199).

8. Επί του άρθρου 183

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, αποφάσεις για τον καθορισμό του επιπέδου λειτουργίας, τη δομή και τη διάρθρωση της Μονάδας Ασφάλειας και Προστασίας των Α.Ε.Ι. που έχουν εκδοθεί μετά τη λήξη της αποκλειστικής προθεσμίας έκδοσής τους και έως τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, είναι νόμιμες. Προς αντιμετώπιση του γεγονότος της παρόδου της προθεσμίας α-

πράκτου, θα μπορούσε, εν προκειμένω, αντί της προβληματικής εξ'επόμεως συνταγματικότητας νομιμοποίησης των εκδοθεισών εκτός προθεσμίας διοικητικών πράξεων, να παραταθεί ρητά η ταχθείσα προθεσμία, με ανάλογη αναδιατύπωση της σχετικής ρύθμισης.

9. Επί του άρθρου 185

Σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 10 του ν. 4485/2017, η ίδρυση, συγχώνευση, κατάτμηση, μετονομασία ή κατάργηση Α.Ε.Ι., Σχολής ή Τμήματος, καθώς και η μεταβολή της έδρας τους, γίνεται με προεδρικό διάταγμα, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Συγκλήτου του οικείου ΑΕΙ, ειδικά δε η μετονομασία και η μεταβολή έδρας Σχολής ή Τμήματος Α.Ε.Ι. ή γνωστικού αντικείμενου Τμήματος χωρεί με υπουργική απόφαση, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Συγκλήτου, η οποία λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία των μελών της.

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, μεταξύ άλλων, η οικεία γνώμη της Συγκλήτου καθίσταται, από σύμφωνη, απλή, και καταργείται η διάταξη περί ειδικής πλειοψηφίας.

Παρατηρείται ότι, κατά τη νομολογία, κατ' αναφορά στο άρθρο 16 παρ. 5 του Συντάγματος, η παροχή ανώτατης εκπαίδευσης από αυτοτελή ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και χαίρουν πλήρους αυτοδιοίκησης «έχει ως περιεχόμενο την εξουσία των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων να αποφασίζουν για τις δικές τους υποθέσεις με δικά τους όργανα, της κρατικής εποπτείας περιοριζομένης στην άσκηση ελέγχου νομιμότητας επί των πράξεων των οργάνων αυτών. Η πιο πάνω εξουσία των Α.Ε.Ι. περιορίζεται στην εφαρμογή των κανόνων δικαίου που διέπουν την οργάνωση και τη λειτουργία τους, δεν περιλαμβάνει όμως και το δικαίωμα της θέσπισης των σχετικών κανόνων ή της σύμπραξης στην παραγωγή τους και, μάλιστα, κατά τρόπο δεσμευτικό για τα όργανα που θεσπίζουν κανόνες δικαίου, πράγμα που προϋποθέτει άλλωστε (...) όχι απλώς αυτοδιοίκηση αλλά αυτονομία των εν λόγω ιδρυμάτων, η οποία δεν τους έχει παραχωρηθεί από το Σύνταγμα.» (ΟΛΣΤΕ 1013/2013). Ως προς την οργάνωση με νόμο των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, έχει επίσης κριθεί ότι ο νομοθέτης οφείλει «να οργανώνει τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και να ορίζει τα πρόσωπα που μετέχουν στα πανεπιστημιακά όργανα ενόψει των εκάστοτε κρατουσών επιστημονικών, οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών, διασφαλίζοντας, παράλληλα, την πλήρη αυτοδιοίκηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και την ακώλυτη άσκηση της ακαδημαϊκής ελευθερίας και επιλέγοντας ρυθμίσεις πρόσφορες για την επίτευξη των σκοπών που επιδιώκει κάθε φορά. Ενόψει αυτών και προκειμένου να συγκροτηθούν τα αρμόδια πανεπιστημιακά όργανα, επιβάλλεται πάντοτε η επιλογή των καταλληλότερων για την επιδίωξη του σκοπού τους προσώπων, ήτοι προσώπων τα οποία

διαθέτουν τα απαραίτητα εφόδια ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις αρμοδιότητες που ανατίθενται στα όργανα αυτά και, κατ' επέκταση, στην πραγματοποίηση των σκοπών τους» (ομοίως ΣΤΕ 1013/2013 Ολ).

Εν προκειμένω, οι πράξεις που καταλαμβάνονται από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις έχουν κανονιστικό χαρακτήρα, ενώ στα κριτήρια έκδοσής τους περιλαμβάνονται και αξιολογήσεις που δεν είναι αμιγώς ακαδημαϊκές, όπως, π.χ., η αναγκαιότητα για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας ή οι οικονομικές και κοινωνικές αναπτυξιακές ανάγκες και δυνατότητες της χώρας ή μιας συγκεκριμένης περιφέρειας (βλ. άρθρο 5 παρ. 1 ν. 4485/2017). Ειδικός προβληματισμός μπορεί να εγερθεί ως προς τη μεταβολή του γνωστικού αντικείμενου Τμήματος. Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία λήψης των οικείων αποφάσεων οφείλει, κατά την ανωτέρω νομολογία, να άγει στην πλέον ορθολογική οργάνωση της ανώτατης εκπαίδευσης, τυχόν δε απόφαση που αποκλίνει από τη γνώμη της Συγκλήτου, οφείλει, κατά το μέρος που στηρίζεται σε ακαδημαϊκά κριτήρια, να είναι ειδικώς και επαρκώς αιτιολογημένη.

Αθήνα, 24 Ιουλίου 2021

Οι Εισηγητές

Αλέξανδρος Κεσσόπουλος

Επίκουρος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Κρήτης

Νικόλαος Παπασπύρου

Επίκουρος Καθηγητής της Νομικής Σχολής

του Πανεπιστημίου Αθηνών

Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α' Τμήματος

Νομοτεχνικής Επεξεργασίας

Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος

Αναπληρωτής Καθηγητής

του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Α' Διεύθυνσης

Επιστημονικών Μελετών

Αντώνης Παντελής

Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής

Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου

Κώστας Μαυριάς

Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών